

SXEDIO.A79

30.3.1879: Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΔΙΑΨΕΥΔΕΙ ΟΤΙ Ο ΑΡΜΟΣΤΗΣ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ ΔΕΧΘΕΙ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΓΡΑΜΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ. Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΦΟΥ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΠΕΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Οι Κύπριοι δημιουργούσαν συνεχώς προβλήματα στην τοπική διοίκηση στην Κύπρο με τις συνεχείς καταγγελίες τους για κακοδιοίκηση.

Ετσι ο σάλος που προκλήθηκε στην Αγγλία από τα δημοσιεύματα στις εφημερίδες και την αναφορά των παραπόνων τους από τους αντιπάλους της Βρετανικής Κυβέρνησης στη Βουλή, έπαιρνε διαστάσεις.

Ωστόσο, στην Κύπρο η επίσημη Εκκλησία αρνήθηκε κάθε υποστήριξη στις προσπάθειες των Κυπρίων να εκτεθεί η τοπική Κυβέρνηση.

Πρώτος ο Αρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος με μια απαντητική επιστολή του προς τον Υπάτο Αρμοστή Σερ Γκάρνερ Γούλσλη διέψευσε ότι υπομνήματα στην ελληνική απορρίπτονταν.

Εκείνο που συνέβαινε με τον Αρχιεπίσκοπο ήταν ότι προφανώς ο Αρμοστής, για να τα έχει καλά μαζί του, δεν απέρριπτε τα αιτήματά του ή τις επιστολές του, έστω κι' αν ήταν γραμμένες στην ελληνική, γιατί μια και είχε τους μεταφραστές του ή δραγομάνους δεν ήταν δύσκολο γι' αυτούς να μεταφράσουν την αλληλογραφία του με το Σωφρόνιο.

Απο την άλλη στις επίσημες συναντήσεις τους και να ήθελε δεν μπορούσε να γίνει αλλιώς, δεδομένου ότι ο Σωφρόνιος μιλούσε μόνο ελληνικά.

Ετσι ο Αρχιεπίσκοπος με μια επιστολή του στις **30 Μαρτίου 1879** χαρακτήριζε τις καταγγελίες του Μητροπολίτη Κιτίου ως δυσφημίες και επιδοκίμαζε την πρόθεση του Αρμοστή να προχωρήσει σε δημόσια έρευνα για τις καταγγελίες του Μητροπολίτη Κυπριανού και άλλων Λεμεσιανών, κυρίως πολιτών, εναντίον της στάσης του διοικητή Λεμεσού Συνταγματάρχη Ουάρρεν.

Κατέληγε μάλιστα στην επιστολή του εκφράζοντας την άποψη ότι ο Επίσκοπος Κιτίου έπρεπε να είχε απολογηθεί για τα όσα είχε καταγγείλει.

Η επιστολή φωτιά του Αρχιεπισκόπου προς τον Σερ Γκάρνερτ, μέσω του Αρχιγραμματέα Γκρήηβς, έχει ως εξής:

"Εντιμε Κύριε,

Τη 30 Μαρτίου έσχον την τιμήν να λάβω επιστολήν τινά της υμετέρας εντιμότητος κατ' εντολήν της Α.Ε. του Αρμοστού της νήσου, ήτις περιείχεν αντίγραφα επιστολών Κυπρίων τινών, εξ' ων αρυσθείσαι αγγλικάί τινές εφημερίδες επετέθησαν κατά της αγγλικής κυβερνήσεως της νήσου ταύτης.

Υποτίθετο δ' ότι μεταξύ των γραψάντων ήτο και ο Κιτίου, όστις καταγγέλλεται επί δυσφημία των υπαλλήλων της Λεμησσού.

Τη αληθεία λυπούμαι επί τοις δυσφημίαις ταύταις. Κατά την γνώμην μου πας τις είναι υπεύθυνος διά τους λόγους και τας πράξεις του όταν δύναται να αποδειχθή η ενοχή του.

Επιδοκιμάζω όλως το διάβημά σας του να γένηται η κατάλληλος έρευνα επί τούτου ούτως ώστε να αποκαλυφθή η αλήθεια και τιμωρηθή ο ένοχος κατά τον νόμον.

Οι τα τοιαύτα γράφοντες ώφειλον να προϋπολιγίζωσι τας συνεπείας, όταν μάλιστα γράψωσι δημοσία και δεν έπρεπε να επηρασθώσιν εκ συμπαθειών ή αντιπαθειών δημοσιεύοντες τοιαύτα πράγματα επί τω σκοπώ να εμβάλωσι τας σκέψεις των και εις τους άλλους αποπλανώντες ούτω την δημοσίαν γνώμην, ενώ δεν γράφουσι την αλήθειαν.

Επομένως, αδιάφορον εάν ο Επίσκοπος ή τις άλλος ωμίλησεν ή έγγραψεν εναντίον του πρέποντος ή των υφισταμένων νόμων, είναι δίκαιον ίνα το τοιούτον πρόσωπον, τιμωρηθή αναλόγως διότι ο νόμος είναι, και οφείλει να είναι, ο βασιλεύς πάντων και πάντες άρα εισίν ίσοι ενώπιον αυτού, διότι άλλως τα ελατιώματα του λαού δεν δύναται να περισταλώσιν.

Όσον αφορά Ιασονίδην τινά, όστις έγγραψεν εις

αγγλικας εφημερίδας αγνωώ τι και που έγγραψεν, ως και πόθεν ηρύσθη τας πληροφορίας του.

Ως προς την ερώτησιν σας αν επιστολαί μου απερρίφθησαν επί τω ότι ήσαν γεγραμμέναι ελληνιστί... βεβαιώ την υμετέρων εντιμότητα, ότι μοι παρουσιάζετο η περίπτωση να γράψω ή απαντήσω εις επιστολήν πάντοτε έγγραφον εν τη γλώσση μου, καθ' α έπραττον και επί της προκατόχου Κυβερνήσεως και τούτο δύναται ν' αποδειχθή εκ της αλληλογραφίας μου μετά του Αρμοστού και των άλλων υπαλλήλων, ουδεμιάς επιστολής μου επιστραφείσης, ουδεμιάς επ' αυτών παρατηρήσεως γραφείσης.

Τούτο συνέβη άπαξ μεταξύ Κιτίου και Διοικητού Λεμεσού, ως ο πρώτος μοι είπε και εξ όσων δύναμαι να κρίνω από την ομιλίαν, ην μοι έκαμε και από την επιστολήν του προς τον Αρμοστήν... νομίζω ότι η Α.Π. οφείλει ν' απολογηθή.

Αύτη εστίν, έντιμε Κύριε, η απάντησις μου εις τα έγγραφα, άτινα είχατε την ευγένειαν να μοι κοινοποιήσητε προς οδηγίαν μου, εφ' οίς ευχαριστώ την Υμ. εντιμότητα και διατελώ..."

(Μεταγλώττιση)

Έντιμε Κύριε,

Στις **30 Μαρτίου (1879)** είχα την τιμή να πάρω επιστολή από την εντιμότητα σας κατ' εντολή της Α. Ε. του Αρμοστή της νήσου, η οποία περιείχε αντίγραφα επιστολών κάποιων Κυπρίων, από τις οποίες κάποιες αγγλικές εφημερίδες στηριζόμενες επετέθησαν εναντίον της αγγλικής Κυβέρνησης αυτής της νήσου.

Υπετίθετο ότι μεταξύ εκείνων που έγγραψαν ήταν και ο Κιτίου, οποίος καταγγέλλεται για δυσφημία από τους υπαλλήλους της Λεμεσού.

Στ' αλήθεια λυπούμαι για τις δυσφημίες αυτές. Κατά τη γνώμη μου ο καθένας είναι υπεύθυνος για τους λόγους και τις πράξεις του, όταν μπορεί να αποδεχθεί η ενοχή του.

Επιδοκιμάζω το διάβημά σας να γίνει η

κατάλληλη έρευνα ώστε να αποκαλυφθεί η αλήθεια και να τιμωρηθεί ο ένοχος κατά το νόμο.

Αυτοί που γράφουν αυτά όφειλαν να υπολογίζουν τις συνέπειες, όταν μάλιστα γράφουν δημόσια και δεν έπρεπε να επηρεασθούν από συμπάθειες ή αντιπάθειες δημοσιεύοντας τέτοια πράγματα με σκοπό να εμβάλουν τις σκέψεις τους και στους άλλους, αποπλανώντας έτσι τη δημόσια γνώμη, ενώ δεν γράφουν την αλήθεια.

Επομένως, αδιάφορο εάν ο Επίσκοπος ή κάποιος άλλος μίλησε ή έγραψε εναντίον του κατάλληλου ή των υφισταμένων νόμων, είναι δίκαιο όπως αυτό το πρόσωπο τιμωρηθεί ανάλογα, διότι ο νόμος είναι και οφείλει να είναι, ο βασιλέας όλων και επομένως όλοι είναι ίσοι ενώπιον του, διότι αλλοιώς τα ελαττώματα του λαού δεν μπορούν να συγκρατηθούν.

Όσον αφορά κάποιον Ιασονίδη, ο οποίος έγραψε σε αγγλικές εφημερίδες αγνώω οτιδήποτε και πού έγραψε όπως και πόθεν πήρε τις πληροφορίες του.

Ως προς την ερώτησή σας αν επιστολές μου απερρίφθησαν γιατί ήσαν γραμμένες στα ελληνικά... διαβεβαιώ την εντιμότητά σας ότι κάτι τέτοιο ουδέποτε συνέβη, επειδή οποτεδήποτε μου παρουσιαζόταν η περίπτωση να γράψω ή να απαντήσω σε επιστολή πάντοτε έγραψα στη γλώσσα μου όπως έκανα και επί της προηγούμενης κυβέρνησης, και αυτό μπορεί να αποδειχθεί από την αλληλογραφία μου με τον αρμοστή και άλλους υπαλλήλους, καθώς δεν έχει επιστραφεί καμιά επιστολή μου ή να έχει γραφεί σε αυτές οποιαδήποτε παρατήρηση.

Αυτό συνέβη μια φορά μεταξύ του Κιτίου και του Διοικητητή Λεμεσού, όπως μου είπε ο πρώτος, και από όσα δύναμαι να κρίνω από την ομιλία την οποία μου έκαμε και από την επιστολήν του προς τον Αρμοστήν... νομίζω, ότι η Α.Π. οφείλει να απολογηθεί.

Αυτή είναι, έντιμε Κύριε, η απάντηση μου στα έγγραφα, τα οποία είχατε την ευγένεια να μου κοινοποιήσετε προς οδηγίαν μου και για την οποία ευχαριστώ την εντιμότητά σας, και διατελώ...".

Παράλληλα και ένας άλλος Κύπριος, κάποιος

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, με επιστολή του στην εφημερίδα "Κύπρος" την 1η Απριλίου, την οποία απέστειλε και προς δημοσίευση στη βρετανική εφημερίδα "EXAMINER TAİMS" αργότερα (26 Απριλίου) διέψευθε τα όσα αναφέρονταν από τους άλλους Κυπρίους για κακοδιοίκηση.

Εγγραφε:

"Κύριε,

Ένας φίλος μου έχει υποδείξει ένα αριθμό αντιτύπων της έγκριτης εφημερίδας σας, ημερομηνίας 6ης τρέχοντος, η οποία περιλαμβάνει μια επιστολή με τίτλο "Κακοδιοίκηση στην Κύπρο".

Λυπούμαι να πω ότι ο ανταποκριτής σας είναι τόσο κακώς πληροφορημένος και θα αισθανόμουν πολύ υποχρεωμένος, αν μου επιτρέπατε λίγες γραμμές, για να δείξω πόσο λανθασμένο και εξογκωμένο είναι το περιεχόμενο της πιο πάνω επιστολής.

Οι μεγάλες δυσκολίες που είχαν να αντιμετωπίσουν οι αγγλικές αρχές όταν έφθασαν στην Κύπρο είναι σε όλους καλώς γνωστές. Η γλώσσα και ο χαρακτήρας των ιθαγενών ήταν πολύ παράξενα γι' αυτούς και οι μεταφραστές που ήσαν διαθέσιμοι, έστω και ο ικανοί, έφεραν περισσότερα εμπόδια.

Κανένας δεν ανένεμε ότι ένας τόπος συνηθισμένος σε τόσο κακή Κυβέρνηση, όπως ήταν η Κύπρος, υπό την τουρκική διοίκηση, θα μετατρεπόταν σε τέλειο κράτος αμέσως.

Ένας δημοσιογράφος, μπορεί να καθήσει και να γράψει εναντίον της Κύπρου εάν επιθυμεί. Μπορεί ακόμα να βρει πολλά να πει, αλλά η αγγλική Κυβέρνηση δεν μπορεί να επικρίνεται γι' αυτό.

Η Κύπρος βρίσκεται υπό αγγλική διοίκηση μόνο για ένα χρόνο και εξετάζοντας τις συνθήκες, ο τόπος δεν μπορούσε να βελτιωθεί περισσότερο από όσο έγινε στην πορεία αυτού του χρόνου.

Λίγο μετά που τα αγγλικά στρατεύματα αποβιβάστηκαν στη νήσο ο κάθε κάτοικος, Έλληνας ή Μωαμεθανός, θεωρούσε ότι θα ήταν ελεύθερος από φόρους.

Και ο συλλέκτης που πλήρωσε μεγάλα ποσά στην τουρκική Κυβέρνηση για το δικαίωμα να μαζεύει τη δεκάτη, διαπίστωσε ότι ήταν σχεδόν αδύνατο να εκτελέσει αυτό το δικαίωμα.

Ο κάθε αγρότης πήγαινε έξω και έλεγε:" Δεν είμαστε πλέον υπό τους Τούρκους. Ο Θεός μας έστειλε τη βασίλισσα εδώ για να μας απαλλάξει από τις δυστυχίες μας".

Οι αγγλικές αρχές προσέφεραν στους συλλέκτες βοήθεια στις δυσκολίες της και φυλάκισαν πολλούς που αρνούσαν να πληρώσουν τους οφειλόμενους φόρους. Το ίδιο θα γινόταν από οποιαδήποτε άλλη Κυβέρνηση.

Αλλά όσον αφορά το ότι οι κυβερνητικοί φόροι κατεβλήθησαν διπλά, όπως λέγει ο ανταποκριτής σας, αυτό είναι εντελώς φανταστικό. Αντίθετα, ο κυβερνήτης εξέτασε πολύ και αποδέχθηκε όλα τα καθυστερημένα της τουρκικής Κυβέρνησης, όπως καταβληθούν με το τρέχον νόμισμα, τον Καϊμέ, το οποίο αξίζει το ένα τρίτο του πραγματικού τουρκικού νομίσματος, δηλαδή του χρυσού και ασημένιου.

Ο ανταποκριτής σας λέγει ότι οι Έλληνες ιθαγενείς απορρίπτονται προσεκτικά από οποιοδήποτε γραφείο, ότι οι ελληνικές εφημερίδες απαγορεύονται να έλθουν στην Κύπρο και ότι κάθε συγκέντρωση στην Κύπρο παρακολουθείται στενά.

Παρακαλώ να σημειώσετε ότι εμείς (γιατί και εγώ είμαι Έλληνας) δεν τύχαμε άδικης συμπεριφοράς. Διαφορές καλές κυβερνητικές θέσεις κατέχονται από συμπατριώτες μου, αλλά πολλοί έχουν αρνηθεί εργοδότηση που τους προσφέρθηκε. Θα μπορούσα να αναφέρω την περίπτωση νεαρού Έλληνα από τη Λευκωσία, ο οποίος εργάζεται για **30** σελίνια το μήνα και αρνήθηκε να αποδεχθεί προσφορά της Κυβέρνησης με μισθό τριών λιρών το μήνα.

Εάν δόθηκαν οι καλύτερες θέσεις μεταφραστών σε Αρμενίους αυτό συνέβη γιατί γνωρίζουν καλύτερα να γράφουν και να διαβάζουν την αγγλική και την τουρκική γλώσσα, που είναι οι σημαντικές εδώ. Πως θα έχομεν βλέψεις σ' αυτές τις θέσεις, όταν η αγγλική

και η τουρκική γλώσσα είναι εντελώς άγνωστες σε μας.

Εμείς (οι Έλληνες) είμαστε δυστυχώς εκ φύσεως πολύ αλαζωνική και ανικανοποίητη φυλή. Επειδή οι πρόγονοι μας ήταν πρώτοι στον κόσμο θεωρούμε κι εμείς τους εαυτούς μας τους ίδιους. Αυτά εν τούτοις, δεν είναι όλη η υπόθεση. Είμαστε αυτή τη στιγμή πολύ μικροί και χρειαζόμαστε τη βοήθεια του λαού για να ανέλθουμε. Και αν δεν είμαστε απλοί και δεν ικανοποιούμαστε πολύ εύκολα διακινδυνεύουμε να συντριβούμε.

Το ότι ελληνικές εφημερίδες απαγορεύεται να έλθουν στην Κύπρο είναι εντελώς λάθος γιατί διανέμονται σε όλο το μέρος. Ο Σερ Γκάρνερ Γούλσλη έδειξε συχνά πόσο ενδιαφέρεται για το ελληνικό Έθνος και πρόσφατα κατά την επέτειο του ελληνικού λογοτεχνικού ιδρύματος " Ζήνων" στη Λευκωσία, παρέστησαν η Αυτού Εξοχότητα και η Λαίδη Γούλσλη, συνοδευόμενοι από όλους τους αξιωματικούς του Αρχηγείου του στρατού.

Ο Σερ Γκάρνερ με αυτή την ευκαιρία έδωσε στα γαλλικά με τα πλέον ευγενικά λόγια στους Έλληνες μερικές καλές συμβουλές και εξέφρασε την ελπίδα ότι πάντοτε θα διατηρηθούν φιλικές σχέσεις με την Κυβέρνηση.

Παίρνω την ελευθερία να αναφέρω αυτά τα γεγονότα που συμβαίνουν στους συμπατριώτες μου, διὰ των στηλών της εντίμου εφημερίδος σας, με την ελπίδα ότι θα τους πείσω ότι ποτέ δεν τύχαμε άδικης μεταχείρισης, αλλά αντίθετα οι βρετανικές αρχές προσπάθησαν να μας ικανοποιήσουν με πολλούς τρόπους.

Ευχαριστώντας εκ των προτέρων, έχω κλπ

Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

Εχοντας τη δεδηλωμένη καταδίκη και διάψευση των ενεργειών των Κυπρίων από την επίσημη Εκκλησία ο Σερ Γκάρνερ προχώρησε στην αντεπίθεση του πιο έντονα για να διαψεύσει τους επικριτές του καθεστώτος του.

Σ' αυτή του την προσπάθεια τον βοηθούσαν πολύ και οι ενέργειες των άλλων επισκόπων που έρχονταν

γάντι στην πορεία της εξέλιξης των γεγονότων.

Έτσι στις **23** Απριλίου **1879** ενημερώνοντας το βρετανό υπουργό Εξωτερικών Λόρδο Σώλσμπερι για την απάντηση του Αρχιεπισκόπου έγραφε:

"Λόρδε μου,

Σε συνέχεια των επιστολών μου της **10ης** και **11ης** τρέχοντος αναφορικά με τα παράπονα εναντίον αυτής της Κυβέρνησης, από τους υποστηρικτές του ελληνισμού έχω την τιμή να σας επισυνάψω μετάφραση επιστολής που λήφθηκε από την Α. Μ. τον Αρχιεπίσκοπο της Κύπρου στην οποία διαψεύδει τις δηλώσεις τις οποίες επικαλείται ο Σ. Δίλκε στη Βουλή των Κοινοτήτων ότι επιστολές που απευθύνονταν σ' αυτόν από τους επισήμους μας έχουν απορριφθεί γιατί γράφτηκαν στα ελληνικά.

Ο γενικός τόνος της επιστολής του θα δείξει, νομίζω ότι η Μακαριότητα του δεν συμπαθεί εκείνους που επιθυμούν να θέσουν τους εαυτούς τους υπεράνω του Νόμου ή οι οποίοι για ιδιοτελείς στόχους ή με σκοπό να προαπαγανδίσουν το ελληνικό κίνημα στην Κύπρο, δεν φοβούνται να προβαίνουν σε άγριες και ανυπόστατες κατηγορίες εναντίον των αξιωματικών αυτής της Κυβέρνησης.

Δεν είχα μέχρι στιγμής απάντηση στην επιστολή μου της **10ης** τρέχοντος που απηύθυνα προς τον Επίσκοπο Κιτίου, ζητώντας του να αποδείξει τις κατηγορίες στις οποίες προέβη δημόσια εναντίον του διοικητή Λεμεσού".

Εκείνο όμως που επιβεβαίωσε τις κατηγορίες του Γούσλαση ότι αυτοί που παραπονούνταν εναντίον της αγγλικής διοίκησης είχαν απότερο σκοπό ιδιοτελή συμφέροντα ήταν μια σκανδαλώδης ενέργεια του Επισκόπου Πάφου.

Ο Επίσκοπος, συνεχίζοντας την παλιά τακτική του, διέταξε το κλείσιμο του σχολείου της Πάφου, το οποίο υποστηριζόταν οικονομικά από τον ίδιο, γιατί ο διοικητής είχε αρνηθεί να του δώσει αστυνομικούς (ζαπτιέδες) για να μπορέσει να εισπράξει τη φορολογία της δεκάτης, όπως γινόταν τα προηγούμενα

χρόνια επί τουρκοκρατίας.

Ο Αρμοστής, όχι μόνο θεώρησε το γεγονός αυτό ως επιβεβαίωση των όσων είχε γράψει προηγουμένως στο Σώλσμπερι, αλλά προχώρησε και ένα βήμα πιο πέρα: Επιχορήγησε αυτός τη λειτουργία του σχολείου, παίρνοντας το από την εξουσία του Επισκόπου.

Τα γεγονότα αναφέρονται σε επιστολή του Αρμοστή στις **29** Απριλίου **1879** προς τον Μαρκήσιο του Σώλσμπερι:

"Λόρδε μου,

Εχω την τιμή να αναφέρω ότι στην επαρχία Πάφου ο Έλληνας Επίσκοπος έκλεισε το χριστιανικό σχολείο, το οποίο μέχρι τούδε λειτουργούσε με την οικονομική ενίσχυση της Εκκλησίας.

Αυτό το βήμα εκ μέρους του λήφθηκε προφανώς σαν συνέπεια της άρνησής μου να επιτρέψω σ' αυτόν τη βοήθεια ζαπτιέδων για να εξασφαλίσει από το λαό δεκάτες, τις οποίες πριν από την άφιξη μας, οι Επίσκοποι είχαν τη συνήθεια να συλλέγουν.

Ως αποτέλεσμα αυτής της ενέργειας, οι πλείστοι αξιωματικοί παράγοντες και καλοί χριστιανοί κάτοικοι της επαρχίας συνενώθηκαν και υπέβαλαν αίτηση ζητώντας τη βοήθεια για τη λειτουργία σχολείου ανεξάρτητου από τον Επίσκοπο.

Υπολογίζουν τα έξοδα της λειτουργίας του σχολείου και του διευθυντή σε **7** λίρες το μήνα. Εχουν ήδη εγγυηθεί οι ίδιοι ένα ποσό δύο λιρών και δέκα σελινίων το μήνα και ο Διοικητής της Πάφου που έχει αναλάβει ζεστά το θέμα αναφέρει ότι έχει ήδη λόγο να πιστεύει ότι τρεις λίρες και δέκα σελίνια το μήνα θα ληφθούν από εισφορές και ότι μια λίρα και δέκα σελίνια το μήνα θα εξευρεθούν από σχολικά τέλη.

Εφόσον συνεχίζουμε πάντοτε μέχρι σήμερα να δίνουμε επιχορήγηση στο σχολείο της επαρχίας υποσχέθηκα χορηγία τριών λιρών το μήνα με την αντίληψη ότι το σχολείο θα είναι υπό την επίβλεψη της Κυβέρνησης και ότι ο διοικητής της επαρχίας θα έχει βέτο στην επιλογή του Διευθυντή.

Εχω δώσει οδηγίες στο Διοικητή να χρησιμοποιήσει το

βέτο αυτό μόνο, ώστε να αποφευχθεί όπως το σχολείο γίνει κέντρο της ελληνικής προαπαγάνδας.

Ενας διευθυντής έχει ήδη επιλεγεί από τους ιδίους τους κατοίκους, ο οποίος όπως μου ανέφερε ο Διοικητής, είναι πολύ ικανοποιητικός και καλύτερος από τον προηγούμενο. Ενα μεγάλο αντικείμενο που έχουν υπ' όψει και με βάση το οποίο είχαν εξασφαλίσει αυτόν τον άνθρωπο είναι η εξασφάλιση διαδασκαλίας στα παιδιά τους (αγόρια και κορίτσια) της αγγλικής όσο και της ελληνικής.

Το πνεύμα το οποίο επεδείχθη από το λαό στο θέμα είναι πολύ ικανοποιητικό και ελπίζω πολύ ότι αυτό δυνατό να αποτελέσει την αρχή κινήματος ακόμη πιο σημαντικό, από ότι αυτό τούτο το γεγονός.

Εμπιστεύομαι ως εκ τούτου ότι η εξοχότητά σας θα εγκρίνει τα βήματα τα οποία έχω αναλάβει για να βοηθήσω το λαό στις προσπάθειες να εξασφαλίσει αυτό το τόσο επιθυμητό αντικείμενο.

Γκάρνερ Γούλσλη".

Η έγκριση δόθηκε τελικά στις **14 Μαΐου 1879.**